

Uwe kinderen hebben ook zulk een ongebruikt kapitaalje liggen. Och zend er mij wat van! Eenmaal durf ik u maar vragen. Zeg niet, dat anderen het maar zullen doen, of dat u één of twee boekjes de moeite niet is. Zeker wel, dankbaar zal ik ook de eenen, ook de lienen ontvangen. Ja, een geldelijke bijdrage was voor het doel ook goed, maar er wordt zoo veel gevraagd. Daarop durf ik niet bopen. Lezers, lezeressen, maakt mij niet beschaamd! Mij en der kinderen dank voor uwe zendingen.

L. A.  
H. DIJKSTRA.  
Rotterdam. Hoofd der Chr. School.

#### Hoogachtende Redactie.

In uw polemic met Ds. A. Littooy hebt u mij aijdelings betrokken, en, naar ik meen, in een verkeerd licht gesteld, mij toeschrijvende opvattingen, die ik nooit gekoester heb en nog niet koester. Bleef ik u daarom de volgende regelen op te willen nemen, daar ik niet gaarne door een onjuistheid blad als de *Heraut* van verkeerde beschouwingen werd verdracht.

Allereerst zeg ik u dan dank voor de breede uiteenzetting van de betekenis van het „rapport Baynick-Rutgers“. Ik moet eerlijk bekennen, dat na 3 jaren niet goed gele en en begrepen te hebben. Daarom is een deel van 't referaat, waarop u wijst, een vechten tegen windmolens geweest, en blijkt het, dat ik het *volkomen* eens ben met wat deze hooggeleerde Professoren hebben beweerd.

Maar daarna kan ik niet volstaan. In den aanhef van uw stuk zegt u, dat ik in mijn referaat *beslist* ontraden heb kinderen van doop leden te doopen, en wordt zelfs de indruk gegeven, alsof 't over deze materie ging. Mag ik er u dan op wijzen, dat de Classis Eemst (van Groote) mij verzocht te beantwoorden de vraag: „mogen doopleden hun kinderen ten doop beïnvloeden?“ en niet: „mogen kinderen van doopleden geloofd worden?“ De eerste vraag is toen ontkennend beantwoord op grond van de Schrift, historie en practijk. Toch raadt ik niet aan direct en driffig door te zetten, doch te werken in *de richting*, waarom ik zelfs de noodzakelijkheid bepleite overgangsmaatregelen te nemen, en eerst na langdurige en nauwkeurige onderzochting tot zulk een maatregel over te gaan.

Een weinig verder staat te lezen, dat de Synode „het standpunt door Ds. J. D. Wielinga en Ds. Littooy ingenomen, alsof men den doop van kinderen van doopleden weigeren mocht“ veroordeeld heeft. Maar dit is mijn standpunt niet. Integendeel: van bl. 4 tot 6 heb ik in mijn referaat juist trachten te bewijzen, dat zulke kinderen *wel* gedoopt moeten worden. Zoo ben ik blijde u te kunnen verzekeren, dat ik het met de Synode eens ben in deze zaak. De kerkerand van de Lerk b.v. is dan ook nooit zoo *dwaas* geweest het besluit te nemen, geen doopleden kinderen te doopen, doch: om doopleden niet meer als doopleden hunner kinderen toe te laten; wat natuurlijk heel iets anders is. En dit besluit viel, daar de invloeg overtuiging heerschte, dat de gemeente door jaren lange beaardiging genoeg onderlegd mocht heeten. De practijk heeft dan ook den kerkerand bevestigd en in het gelijk gesteld.

't Is waar, dat nu in werkelijkheid eenige kinderen ongedoopt bleven. Doch dat was niet, omdat wij waren tegen het stelsel van doopgevingen, 't welk de Synode juist gehandhaafd heeft. Want op bl. 15 van 't referaat schreef ik letterlijk: „hoorden behoeven de kinderen (van doopleden) niet absoluut ongedoopt te blijven; grootouders, verwanten of vrienden kunnen het kind opvoeden en *dus* laten doopen.“ Zoo ben ik *veel* voor doopgevingen, doch dan moeten het *gode* zijn, die staan voor hun woord.

Ik hoop te hebben kunnen aanwijzen, het in den grond der zaak met u eens te zijn, al zijn mijn uitdrukkingen en voorstellingen wat kras geweest; u zult dit kunnen verstaan van een predikant, die zulk een vraag beantwoorden moest na een half jaar in de pastorie te zijn geweest. Daarom kan ik ook niet elk woord van toen handhaven, al ben ik in mijn beschouwing niet veranderd.

Met vriendelijken dank voor de plaatsing blijf ik hoogachtend,  
Uw dienaar, dr.  
Ds. J. D. WIELINGA.  
Middelburg, 1 Dec. 1908.

[Het doet ons zeker leed, zij het dan ook onwillens, het gevoelen van Ds. Wielinga onjuist te hebben weergegeven. Het bedoelde referaat leerden we al en kennen, door wat Ds. Littooy in het *Zeeuwsche Kerkblad* en van adrukke. In dat gedeelte ou stond metterdaad, dat volgens het Rapport over de tucht op doopleden kinderen van doopleden niet gedoopt mochten worden, en we meenden, dat Ds. Wielinga dit met instemming en als uitdrukking ook van zijn eigen gevoelen aanhaalde. Nu Ds. Wielinga verklaart, dat dit laatste niet zoo is en hij het besluit der jongste Synode het geheel eens in, kunnen we niet anders dan onze blijdschap over dit feit uitspreken.

RKD.]

#### Gereformeerde Gezindheid.

##### Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Rijswijk (Z-H). Dr. J. van Loonhuyzen, te Heteren, vroeger pred. te Aarlanderveen. — Wormerveer, R. van Keulen, te Reitsum. — Bergenveen, P. Rispens, te Euter. — Zuidland, V. K. Kuyvenhoven, te Ambt-Vollenhove. — Wilsom (bij Kampen), P. de Putter, cand. te Axel. — Beestum, A. Steijling, te Naarden. — Nicuwendam, I. Visser, cand. te Steenwijk. — Haerswoude, A. Roorda, te Oude Pekela. — Sliedrecht, K. van Aaken, te Heinkensand.

##### AANKOMEN: Nicu-Weerding, I. Ozinga, te Sellingen. — Schavelding (Zeeland), F. Bruinsma, te Suawoude. — Workum, S. Idema, te Schildwoude.

##### BEWAANT: Franeker, C. B. Schoonmakers, te Alphen a/d. Rijn.

##### Nederlandsche Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Leliden, Dr. H. J. Olthuis, te Harmelen. — Enst, P. W. Focken jr., cand. te Oosterbeek. — Horsten (noz.), H. Stiel, te Viedder. — Benthuizen, K. v. d. Pol, cand. te Werkendam. — Schoonduin, K. de Jong, te Schellinkhout (N-H). — Aankomen: Amsterdam, Dr. P. J. Krommigt, te Rotterdam. — Adard (Gr.), Dr. Louis A. Bähler, te Oostervelde.

##### BERAANT: Vlaardingen, A. B. te Winkel, te De Meern (U).

De aandacht van Kerkeraden zij er nog eens op gevestigd, dat Ds. E. B. Ploos van Amstel, Emeritus-predikant, gaarne bereid blijft vacante Kerken met het Woord en de Sacramenten te bedienen. Het adres van Z. Eerw. is: Ruychstraat 61, 2e etage, Amsterdam.

## Advertentien.

Heden ontiep, na een hevige ziekte van slechts enkele dagen onze geliefde Echtgenoot, Vader, Behuwd- en Grootvader en Eeroeder, de Heer

AREND JOHANNES HERDINK, in den leeftijd van ruim 79 jaren. De stille hoop, dat hij ingegaan is in de ruste, die er overblijft voor het volk van God, lenigt onze diepe smart.

Uwe diepbedroefde,

Gots, Wed. L. HERDINK—STAAL.

Colijns, K. J. STAAL—HERDINK.

plaat, F. STAAL.

Middel-, J. J. VERTREGT—HERDINK.

burg, J. A. VERTREGT.

Kloetinge, P. J. HERDINK.

Gots, S. J. HERDINK—DE BOKX.

Den Haag, J. M. FABERIJ DE JONGE—HERDINK.

Gots, Th. FABERIJ DE JONGE.

De Klinkhinderen.

Wed. J. C. COUWENBERG—HERDINK.

Gots, 29 November 1908.

De Heer en Mevrouw CROLES—KONING betuigen hunnen hartelijken dank voor de belangstelling ondervonden bij de geboorte van hunnen Zoon.

Leeuwarden, 27 November 1908.

Voor de vele bewijzen van deelneming, ontvaogen gedurende de ziekte en na het overlijden van onzen geliefden Vader, Behuwd- en Grootvader,

PAULIS MELIS betuigen wij onzen hartelijken dank.

Uit aller naam

ABR. MELIS.

Sneeksterke (W.) December 1908.

Voor de vele bewijzen van deelneming, ontvaogen bij het overlijden van onzen geliefden Vader, Behuwd- en Grootvader, den Heer

P. J. WIERSUM, betuigen wij onzen harte lijken dank.

Uit aller naam

J. WIERSUM.

Groningen, Ubbo Emmiussingel.

## L. G. WEISZ & Co.,

Commissionairs in Effecten,

WESTERMARKT No. 21

AMSTERDAM.

## School- en Kerkbouw.

Adres: C. SCHUTTEMAKER,

Architect, Medeblijkt

## Bedwateren.

Geneezing verzekerd. Voor inlichtingen wende men zich tot het oude adres: Steenstraat 41, Londen. Franco brieven.

## Te Koop

voor den meest. 12 Jaarg. van De Heraut

1882 en 1891, 1893—1902, ontbr. de Nos. 696, 759, 863. Br. lett. L. Bureau De Heraut.

## J. M. HOPMA Jr.

Oude Ebbingestraat 45,

Telefoonno. 1132,

## GRONINGEN.

## Chirurgische Instrumenten,

Specialiteit voor Orthopaedie

(Hessing's Corsets)

en Apparaten voor Verlammingen en

Vergroeiingen, Kunstledematen, Breuk-

banden, Buikgordels, Brillen en Lognets,

Tafelgereedschap.

Werkplaats voor

REPARATIE en SLIPEN.

Catalogussen voor Heeren Genoos-

heiten gratis verkrijgbaar.

Medec f22 p. Anker, f0.50 p. n.

Lichte zuivere wijn.

Vele families wenschen een zuiveren, zachten wijn die weinig Alcohol bevat. Medoc vol doet hieraan. Medoc is door verschillende

doctoren ondersocht. Dr. v. W. Utrecht gebruikt hem naar onderzoek gekend en heeft dezen wijn reeds dikwijls aanbevolen.

Kapitaal 8 uit den Haag schrijft: Uw Medoc is steeds uitstekend. Prijs f0.50 per fl. f22 per Anker. Pijpscourant en mooster gratis en franco. „Huis de Vijf“, VOORSCHOTEN.

## Kerkbouw Glanerbrug.

Ontvangen van 12 Sept. tot 1 Dec. met hartelijken dank van de Kerk te Nijmegen f3; te Workum f2; te Bruijnse f2.55; te Giesum f1.50; van de Diaconie te Franeker f2; van de Kerk te Donkerbroek f1; te Nichtevecht f1; te Alphen a/d. Rijn f2; Oud Schoonebeek f1; te De Krim f1; te Alblasserdam f5; te Kilderkerk f1; te Winschoten f2.50; te Pansens f2.50; te Ouderkerk a. d. IJssel f2.50; te Veendam f2.50; te Spijk (B) f1; te Leiderdorp f6; te Hollandscheveld f2; te Hoek f1; te Veendam f2.50; te Noordwijk aan Zee f2.50; te Reijmersdal f2; gift van J. L. te Amsterdam f2.50; van de kerk te Hoogeveen f3; te Knutsum f2.50; te Hoofddorp f3; te St. Jacobi Parochie f1.25; te Katendrecht f2.50; te Assen f1; te Nieuwen-dijk f3; te Oosthem f1; te IJselmonde f1; van een lid te Oudebroek f5; G. van Zwaluwenberg f1; van de Kerk te Haren f2.47; te Nieuw Helvoet f1; van den kerkerand te Oudega (Wijmb.) f2; van de kerk te Kampen f4.

Men zie de mededeeling onder de „officiële berichten“.

## G. A. GOLDSCHMEDING,

Warmoesstraat 141 en Keizersgracht 303-305,

AMSTERDAM.

Uitgebreide Sortering

Piano's en Orgels

in de Eenvoudige en Luxe Soorten.

Gett. Cat. op aanvraag gratis.

Wil s. v. p. niet vergeten het

ingezonden stukje te lezen

en . . . iets te zenden aan

Rotterdam. H. DIJKSTRA.

## Werken van Ds. G. ELZENGA.

ZESTIEN LEERREDENEN.

Prijs f140, geb. f190.

Verklaring van het Kort Begrip.

Prijs f1.—, geb. f140.

WEEST GETROUW.

Prijs f0.30, geb. f0.50.

Kampen. J. H. BOS.

Heden verschenen bij J. H. KOK te Kampen:

## De Scheppingsweek

DOOR

F. BETTEX.

Prijs f1.25.

In fraaien Stempelband f1.75.

Uitnemend Cadeau.

Lezers!

We hebben de hand kunnen leggen op een klein partijje van eenige belangrijke brochures van

## Dr. A. KUYPER,

die we weer spoedig onder de menschen willen brengen. Het zijn No. 1. Pensioenregeling voor werklieden. No. 2. De Crisis in Z-Afrika. No. 3. Band aan het Woord. No. 4. Handenarbeid. No. 5. De zegen des Heeren. No. 6. De menschen-worling Gods. Introductie. No. 7. Loof den Heere door SILL SMIT. No. 8. Jesus Christus aistoren en heden dezelfde door Ds. ELZENGA. No. 9. BILDERDIJK door Dr. WINCKEL. No. 10. BILDERDIJK als dichter. No. 11. Een keurig bijtje over en voor ouderlingen e. a. Deze elf zijn alle in groot formaat en ten slotte van 11—15 nog 4 versch. werkjes over de schoolkwestie ook van Dr. KUYPER. Deze 15 werken, waarbij 10 van Dr. K. bidden wij aan, zo lang de voorraad het toelaat voor slechts negen-tig cent franco thuis. Zind portwiel s. v. p. H. VERHOOG, Oude en Nieuwe Boekh., Halfweg N. H. Schrijft er vooral bij: Voor de Kuyperwerken uit De Heraut.

## Mijn zolders beginnen te kraaiaaken,

daarom zoelang de voorraad strekt

## OPRUIMING

van de navolgende ACTA'S DER SYNODE,

tegen zeer sterk verminderte prijzen.

thans

1. Synode Utrecht 1888. Prijs f0.90 f0.40

2. „ „ 1889. „ „ f0.80 f0.35

3. „ „ 1890. „ „ f1.10 f0.50

4. „ „ 1891. „ „ f1.50 f0.70

5. „ „ 1892. „ „ f2.90 f1.20

6. „ „ 1893. „ „ f3.20 f1.50

7. „ „ 1905. „ „ f4.40 f2.00

8. Ad. des Gravenen Art. 36 (1905), f0.40 f0.15

Bij bestelling is opgave van het nummer voldoende.

De geheele verzameling wordt geleverd voor f5. Aangezien de voorraad gering is wordt spoedige bestelling gewenscht geacht aan den Uitgever J. H. KOK te KAMPEN.

## Vrije Universiteit.

In dank ontvangen:

Voor de Vereeniging:

Aan Contributies:

door den heer G. Rosendal te Haren f17.50;

door den heer H. A. P. Meyer uit Bonthuizen f5.50; uit Hazerswoude (norp) f27; uit Dito Rijndijk f10; uit Koudekerk f10.50, samen f53; door den heer P. Potma uit Augustinus f2; uit Buitendijk f28; uit Drogenham f12; uit Gerkelooier f27.25; uit St. Roobos f38; uit Sarhuisterven f1.50; uit Sarhuisterven f12.25; uit Twissel f1; samen f131; door den heer A. K. Vegter uit Appingedam f31; uit Burum f67; uit Delft f6; uit Farmsum f2; uit Godlinze f1; uit Holwerde f6; uit Loosdorp f1; uit Spijk f86.50; uit Tjameswerf f26.50, samen f227; door den heer Local Comité te Utrecht te storting f600; door den heer P. Gondappel te Delft sif. f1471/2 en f5 samen f6471/2; door den heer Dr. C. C. Schot uit Bogenhout f7.25; uit Grambergen f27.50; uit Ambt Hardenberg f29.50; uit Stad Hardenberg f31; uit de Krim f13.50, samen f108.75; door den heer W. van Dieb uit Buisel f123.50; uit Antwerpen f8; uit Parijs f1; uit Gent f2.50, samen f135; door Ds. H. van Dijk uit Gaze f9.50; uit Ferwerwoude f22; uit Paam f36, samen f67.50; door Ds. A. M. van den Berg uit Goudkerk f1.50; uit Moerkapelle f1.50; uit Moerdrecht f3; uit Nieuwerkerk f17.50; uit Zevenhuizen f8, samen f31.50; door den heer J. Nohack te Blokzijl f23.50; door den heer A. W. de Leeuw te Schoonrewoerd te storting f65; door den heer T. Kuiper te Hilversum f1; door den heer P. de Vusser te Saroskerke f54.50; door den heer G. van den Boom Gm. uit Geldrop f2; uit Hadel f6.50; uit 's Hertogenbosch f22.25; uit Tilburg f6; door den heer G. Maurik uit Capelle aan de IJssel f64; uit Krimpen a. d. Lek f13; uit Krimpen a. d. IJssel f1; uit Oudekerk a. d. IJssel f27, samen f105; door den heer P. van Vliet uit Axel f49.50; uit Hoek f5.50; uit Terneuzen f30; uit Zaamlag f23; uit Zuiddorp f1, samen f109; door den heer T. van den Bos uit Wommels f85; uit Oosterend f48; uit Hennard f1; uit Hijaard f4.50; uit Kubaard f37, samen f175.50; door den heer Johs. Krap te 's Gravenhage te storting f751.45.

## LEVENSVERZEKERING

# de Nederlanden van 1845

**BRAND - - VERZEKERING**  
**INBRAAK**  
DEN HAAG (vroeger Zutphen). Directie HENNY  
KAPITAAL f 4.000.000,00  
RESERVEFONDST: rulin f 1.235.000,00

## Wed. P. VAN EIJK & ZONEN

Hoofdkantoor: AMSTERDAM, Damrak 60.

Bijkantoren: AMSTERDAM, Dam 13-15-17.

HILVERSUM, Langestraat 65.

HAARLEM, Kruisweg 69.

ROTTERDAM, Zuidblaak 62, bij het Postkantoor.

DORDRECHT, Wolwevershaven 23.

Belasten zich met de uitvoering van EFFECTENORDERS

Nemen en geven GELDEN op PROLONGATIE.

Sluiten BELEENINGEN.

Ontvangen GELDEN & DEPOSITO tegen dagelijks vast te stellen rentecurs.

Wisselen VREEMDE BANKNOTEN en MUNTSPECIEN.

## Groningsche Hypotheekbank voor Nederland.

Gevestigd te GRONINGEN.

Telefoon Intercommunale No. 674.

Maatschappelijk Kapitaal f1.000.000.

Uitstaand bedrag aan Hypotheken op 31 December 1907, f2.556.230,—

aan Pandbrieven f2.520.746.731/2

Commissarissen: Prof. Mr. D. P. D. FABUS, J. H. DE WAAL MALEFUIT, A. W. SCHIPPERS, Jhr. H. A. WTEWAAL, VAN STOTWEGEN, H. LUKING, Mr. P. DIELEMAN, E. G. WENTINK.

Raad van Toezicht: Jhr. TERPSTRA, Mr. H. VAN DER VEGTE, M. UBBENS.

Geeft uit 4 pCt. Pandbrieven,

koers 98 %, in stukken van f1000,—, f500,—, f100,— en f50,—, variëerbaar ten kantore der Bank, bij alle Agenten en Effectenhandelaren. Inlichtingen geven te Amsterdam de H.H. L. G. WEISZ & Co. Westermarkt 21 en RADIUS en DANE, Prinsengracht 658, te Rotterdam de heer H. DANE, Haringvliet 49.

De Directie: M. BROUWER, Mr. W. SWITTERS, F. J. BOLT

## NAAR ZUID-AMERIKA

met de stoomschepen van den Koninklijken Hollandschen Lloyd.

Eerstvolgende vertrekdagen voor Passagiers

van Amsterdam naar Rio de Janeiro, Santos, Montevideo

en Buenos-Ayres:

s.s. „Amstelland“ . . . . . 9 December.

s.s. „Zaanland“ . . . . . 6 Januari.

s.s. „Rijnland“ . . . . . 10 Februari.

Voor nadere inlichtingen wende men zich tot den Koninklijken Hollandschen Lloyd, 131 Prins Hendrikade, Amsterdam.

Heden verschenen bij J. H. KOK te Kampen:

## Van Golgotha

naar Jeruzalem

Paschen - Hemelvaart - Pinksteren

DOOR

Prof. P. BIESTERVELD.

(vervolg op „Van Bethanid naar Golgotha“)

AFLEVERING I.

Royal format.

Compleet in 24 afl. à 22½ cent.

Aan Collecten (voor de Theol. faculteit):

van de Gr. Kerk te Gaastmeer f376 (ver-beterd opgeve);

te Oudemirdum f573; te Haamstede f8; te Oostland f2031/2; te H. I. Ambacht f651; te Leerdam f7.50; te Velp f9.55; te Gen-den f7.80; te 's Gravenhage f5.10; te 's-Buch f17.10; te Helmond f1.88; te Heusden f1.25; te Sprang f2.741/2; te Tilburg f3.30; te Vrij-bove Capelle f4.211/2; te Veen f1.90; te Kul-lenburg f10.21; te Aalst f3.59; te Well f3.15; te Gimeren f6.82; te Zaltbommel f6.65; te Poederloot f1.80; te Zuilichem f2.911/2; te Herwijnen f8; te Vuren f0.70; te Hoona-driel f1.21; te Geldersmolen f6.70; te Tiel f5.681/2; te Zierikzee f16.88; te Haamstede f6; te Brouwershaven f7.25; te Bruijnse f10.03; te Kamperland f6.76; te Nieuwerkerk f3.25; te Oostland f1.55; te Wissekerke f1.50; te Geerdijk f1.70; te Zonnemaire f4.06; te 's Gravenhage f198.55; te Bleiswijk f4.981/2; te Capelle a. d. IJssel f11.05; te Delfhaven f43.52; te Katendrecht (2e col.) f17.09; te Terbrugge f3.27; te Roos f3.35 en f2.501/2, samen f5.831/2.

Voor de Medische faculteit